

AZ UNIÓ KÜLÜGYI ÉS
BIZTONSÁGPOLITIKAI
FŐKÉPVISELŐJE

Brüsszel, 2020.3.18.
JOIN(2020) 7 final

**KÖZÖS KÖZLEMÉNY AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK, AZ EURÓPAI
TANÁCSNAK, A TANÁCSNAK, AZ EURÓPAI GAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLIS
BIZOTTSÁGNAK ÉS A RÉGIÓK BIZOTTSÁGÁNAK**

A keleti partnerségre vonatkozó szakpolitika 2020 után

A reziliencia erősítése – a mindenki számára előnyös keleti partnerség

{SWD(2020) 56 final}

1. BEVEZETÉS

A keleti partnerség az Európai Unió, annak tagállamai, valamint Örményország, Azerbajdzsán, Belarusz, Grúzia, a Moldovai Köztársaság¹ és Ukrajna (a továbbiakban: a partnerországok) közös kezdeményezése. A 2009-ben elindított keleti partnerség stratégiai és ambiciózus partnerség, amely közös értékeken és szabályokon, kölcsönös érdekeken és kötelezettségvállalásokon, valamint megosztott szerep- és felelősségvállaláson alapul. Célja az EU, a tagállamok és a partnerországok közötti politikai és gazdasági kapcsolatok megerősítése és elmélyítése. Ezenkívül segíti a feleket a párhuzamosan zajló ökológiai és digitális transzformáció megvalósításában. Számos globális szakpolitikai célkitűzés megvalósítását támogatja, ideértve az éghajlatváltozásról szóló Párizsi Megállapodást, az ENSZ 2030-ig tartó időszakra szóló menetrendjét és annak fenntartható fejlődési céljait. Hozzájárul az Európai Unió kül- és biztonságpolitikájára vonatkozó **globális stratégiában**² és az **európai szomszédságpolitika 2015. évi felülvizsgálatában** meghatározott, az EU-val szomszédos országok stabilitásának, jólétének és rezilienciájának növelésére irányuló átfogó célhoz. A partnerség teljes mértékben összhangban van az Európai Bizottság **2019–2024-es időszakra szóló politikai iránymutatásával**³. Végül tükrözi a Bizottság által elfogadott összes releváns kiemelt stratégiát⁴.

Az évek során a keleti partnerség fontos szerepet játszott abban, hogy **az EU és a partnerországok közelebb kerüljenek egymáshoz**. A keleti partnerség 2017. novemberi brüsszeli csúcstalálkozója új megközelítést hozott: ekkor fogadták el a „**20 cél 2020-ra**” című közös reformprogramot. Ez az ambiciózus munkaterv arra összpontosított, hogy a gyakorlatban is kézzelfogható eredményeket hozzon, és hogy az alábbi négy fő szakpolitikai területen **javítsa az emberek életkörülményeit**: (1) erősebb gazdaság; (2) erősebb kormányzás; (3) jobb konnektivitás és (4) erősebb társadalom, valamint a nemek közötti egyenlőség, a civil társadalom, a média és a stratégiai kommunikáció horizontális kérdéseire vonatkozó célok.

A keleti partnerség célja továbbra is a demokráciára, jólétre, stabilitásra és fokozott együttműködésre épülő, közös értékeken alapuló térség kiépítése. Az EU-nak stratégiai érdeke, hogy a külső tevékenységekben – többek között a keleti partnerséggel kapcsolatban – előmozdítsa az emberi jogok és a demokrácia terén betöltött globális vezető szerepét. Az emberi jogok tiszteletben tartása a reziliens, inkluzív és demokratikus társadalmak alapvető eleme. Ezért továbbra is a jelenlegi célkitűzések lezáratlan kérdéseire kell összpontosítani, nevezetesen a jogállamiságra, az emberi jogok védelmére, a korrupció és a hátrányos megkülönböztetés elleni küzdelemre, a független média és a civil társadalom szerepére, valamint a nemek közötti egyenlőségre. Az EU ösztönzőkre épülő megközelítése („többért többet” és „kevesebért kevesebbet”) továbbra is a reformok iránt leginkább elkötelezett partnerországok javát szolgálja. A keleti partnerség jövőbeli szakpolitikai megközelítésének a már elfogadott feladatokra, célokra, célkitűzésekre, elvekre és együttműködési területekre kell épülnie.

A keleti partnerség országaival való folyamatos együttműködés továbbra is az EU kulcsfontosságú prioritásai közé tartozik. A keleti partnerségi politika megújult dinamikája

¹ A továbbiakban: Moldova.

² https://eeas.europa.eu/sites/eeas/files/eugs_review_web_0.pdf

³ https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/political-guidelines-next-commission_hu.pdf

⁴ Ilyen stratégiát vázol fel „Az európai zöld megállapodás” (COM(2019) 640), az „Európa digitális jövőjének megtervezése” (COM(2020) 67), az „Új európai iparstratégia” (COM(2020) 102) és „Az egyenlőségközpontú Unió: a 2020–2025 közötti időszakra szóló nemi esélyegyenlőségi stratégia” (COM(2020) 152) című közlemény.

fokozni fogja ezt a szerepvállalást azáltal, hogy hangsúlyozza e kölcsönösen előnyös együttműködés jelentőségét. A partnerség tovább fogja javítani a két- és többoldalú politikai kapcsolatokat valamennyi keleti partnerrel. Továbbá mivel földrajzilag az Európai Unió, Ázsia és a tágabb szomszédság között található területeket foglal magában, a keleti partnerség különösen fontossá teszi az EU külpolitikai szerepvállalását, főként a szomszédos országokkal fennálló gazdasági, társadalmi és stratégiai kapcsolatok eltérő szintje miatt. Más regionális és globális hatalmak jelenléte és érdekei, valamint a Közép-Ázsiával fennálló kulturális és földrajzi összeköttetések további lehetőséget kínálnak kölcsönösen előnyös kapcsolatok kialakítására a tágabb szomszédsággal. Az EU régióbeli tevékenységeit más szakpolitikák és kezdeményezések, például az Északi Dimenzió és a fekete-tengeri szinergia egészíti ki.

2019 májusában az Európai Bizottság konzultációt indított a keleti partnerség jövőjéről. Az Európai Tanács 2019 júniusában jóváhagyta ezt a megközelítést.

A konzultáció 2019. október végéig tartott. A széles körű és inkluzív konzultáció során több mint 200 írásbeli észrevételt gyűjtöttek össze, többek között a keleti partnerség strukturált konzultációs weboldalán keresztül. Véleményt nyújtott be szinte valamennyi uniós tagállam és partnerország, valamint az Európai Parlament, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság és a Régiók Bizottsága. Észrevételeit közölte ezenkívül az Európai Beruházási Bank, az Európai Újjáépítési és Fejlesztési Bank és más nemzetközi pénzügyi szervezetek, valamint az érdekelt felek széles köre, például a civil társadalmi szervezetek (köztük a keleti partnerség civil társadalmi fóruma), agytrösztök, tudományos dolgozók és üzleti szervezetek. Figyelembe vették az Európai Ifjúsági Nagykövetek és a keleti partnerség ifjúsági fórumának ajánlásait is.

Ez a közös közlemény a **hat partnerországban** és számos uniós tagállamban **folymtatott konzultációk** során kapott visszajelzésekre is támaszkodik. A keleti partnerség jelenlegi struktúrájának platformjain és paneljeiben folytmtatott megbeszéléseket, valamint a kapcsolódó üléseket is figyelembe vették.

Általánosságban széles körű egyetértés mutatkozik abban, hogy a **keleti partnerség jelenlegi szakpolitikai kerete szilárd, és kézzelfogható eredményeket hoz az emberek számára**. A közös közlemény felvázolja a **közös kihívások** kezelésének módját, valamint azt, hogy az EU a jövőben hogyan fog együttműködni a partnerországokkal a különböző szakpolitikai területeken. A konzultáció eredményei alapján ez a dokumentum részletezi a **keleti partnerség 2020 utáni új hosszú távú szakpolitikai célkitűzéseit**, és meghatározza azokat az intézkedéseket, amelyek célja a **reziliencia erősítése, a fenntartható fejlődés előmozdítása és kézzelfogható eredmények elérése a társadalom számára**.

2. A KELETI PARTNERSÉG LEGFONTOSABB EREDMÉNYEI

2015-ben az uniós tagállamok és a partnerországok üdvözölték az **európai szomszédságpolitikának** az EU globális stratégiájával összefüggésben történő felülvizsgálatát. Nagyobb fokú **differenciálásra**, nagyobb **felelősségvállalásra**, fokozott **összpontosításra** és nagyobb **rugalmasságra** szólítottak fel. A konzultáció során kiderült, hogy a keleti partnerség nagy vonalakban teljesítette ezeket a célkitűzéseket.

Ami a **differenciálást** illeti, a partnerség az egyes partnerek érdekeinek, ambícióinak és előrehaladásának megfelelően alakult. Az EU és az egyes partnerországok között új, széles körű, kétoldalú politikai és gazdasági megállapodások születtek. A Grúziával, Moldovával és Ukrajnával fenntartott kapcsolatokat társulási megállapodások, valamint a mélyreható és átfogó szabadkereskedelmi térségről szóló megállapodás vezérli. Az ambiciózus megállapodások teljes körű végrehajtásának biztosítása érdekében e három ország megállapodott abban, hogy a „társulási menetrendeket” rövid és középtávú együttműködési prioritásokra bontják le. Az EU és ezen országok között vízummentességi megállapodások jöttek létre annak érdekében, hogy megkönnyítsék az emberek határátlépését. Mindhárom ország maradéktalanul végrehajtotta a visszafogadási egyezményeket.

Az EU Örményországgal fennálló kapcsolatait átfogó és megerősített partnerségi megállapodás szabályozza, Azerbajdzsánnal pedig tárgyalások folynak egy új megállapodásról. Az e két országgal folytatott együttműködés az elfogadott partnerségi prioritásokon alapul. Az ágazati párbeszéderek erősítik a Belarusszal fennálló kapcsolatokat, miközben folyamatban vannak a partnerségi prioritásokról szóló tárgyalások. Az Örményországgal, Azerbajdzsánnal és Belarusszal kötött vízumkönnyítési és visszafogadási egyezmények kulcsfontosságúak voltak az ezen országokba történő utazás megkönnyítésében.

A partnerországok nagyobb **felelősségvállalásának** ösztönzése érdekében az EU **átalakította** a velük való együttműködés módját. A hatás növelése érdekében az uniós támogatások terén a hangsúly a projektalapú pénzügyi támogatástól a valódi átalakítást célzó **reformpolitikák** támogatása felé tolódott. Ez az új megközelítés kézzelfogható előnyökkel járt az emberek számára, például támogatta Ukrajnában a decentralizációt, Örményországban, Grúziában és Ukrajnában pedig a magas szintű energiahatékonysági kezdeményezéseket.

Az EU megerősítette együttműködését a partnerországok reformjainak felelőseivel. Az EU és tagállamai a nemzeti hatóságokkal együtt jelentős lépéseket tettek a **közös programozás** lehetőség szerinti biztosítása érdekében. Ez hatékonyabb kollektív választ biztosít a partnerországok szükségleteire, csökkenti az együttműködés szétaprózottságát, és ezáltal koherensebbé és hatásosabbá teszi azt. Sikeres közös válaszlépések történtek Ukrajna és Moldova esetében is.

Az EU fokozta stratégiai együttműködését a **nemzetközi pénzügyi szervezetekkel**. Az országos, regionális és ágazati párbeszéderek révén az EU és a nemzetközi pénzügyi szervezetek jelentős támogatást nyújtottak a kis- és középvállalkozásoknak (kkv-k), valamint az energiahatékonysággal és a települési infrastruktúrákkal kapcsolatos zöld beruházásoknak, ezáltal csökkentették az energiafogyasztást, a környezetszennyezést és az üvegházhatáshatásúgáz-kibocsátást, valamint szerte a régióban megerősítették a környezetvédelemmel és az éghajlatváltozással szembeni ellenálló képességet.

A civil társadalommal való együttműködés döntő fontosságú volt a hatékony reformok biztosítása szempontjából, mivel fokozta a nyilvános elszámoltathatóságot, elősegítette az emberi jogok érvényesítését és a helyi fejlődést, valamint biztosította a szolgáltatásnyújtást a teljes lakosság számára, beleértve a veszélyeztetett csoportokat is. Az EU kulcsszerepet játszott a civil társadalom hozzájárulásának támogatásában, amely pedig a szociális innováció motorjává vált, és hozzájárult a nemzeti, regionális és helyi szintű reformkoalíciók kialakításához.

A konzultációra adott válaszok hangsúlyozzák azt, hogy egy közös politika belül milyen fontos a jobb **összpontosítás**. Az uniós tagállamok és a partnerországok által a keleti partnerség 2017. novemberi csúcstalálkozóján jóváhagyott „20 cél 2020-ra” című program közös eredményközpontú ütemtervet határozott meg az együttműködés összpontosítása érdekében.

Az új európai szomszédságpolitika hangsúlyozta, hogy nagyobb **rugalmasságra** van szükség ahhoz, hogy az EU és a partnerországok reagálni tudjanak a folyamatosan változó igényekre és körülményekre. A támogatás és a hatás növelése érdekében az EU: i. megerősítette az együttműködést a nemzetközi pénzügyi szervezetekkel a külső beruházási terv és a strukturálisreform-támogató eszköz révén; ii. korszerűsítette és stratégiaileg összehangolta technikai segítségnyújtási eszközeit (technikai segítségnyújtás és információcsere, valamint ikerintézményi együttműködés) a testreszabott támogatás érdekében és iii. az új kihívásoknak való megfelelés érdekében kiigazította intézményi struktúráit. Az Ukrajnát támogató csoport például egyedülálló struktúra, amely összefogja az Európai Bizottság és az uniós tagállamok szakértelmét az ország előtt álló legfontosabb kihívások kezelése érdekében. Az EKSZ keleti stratégiai kommunikációval foglalkozó munkacsoportja, amelyet az Európai Tanács 2015.

márciusi, a dezinformáció elleni küzdelemről szóló következtetései nyomán hoztak létre, szintén fontos szerepet játszott abban, hogy az EU kommunikációja és márkáépítése a régióban stratégiai és hatékony legyen.

3. A KELETI PARTNERSÉG JÖVŐBELI SZAKPOLITIKAI MEGKÖZELÍTÉSE

A konzultáció szerint erős az egyetértés abban, hogy a „20 cél 2020-ra” program kézzelfogható eredményeket hoz a társadalom számára. A program hatására 4 kiemelt területből a következő 3 esetben történt előrelépés: **erősebb gazdaság, jobb konnektivitás és erősebb társadalom**. Ami az **erősebb kormányzást** illeti, a kezdeti eredmények közé tartozik a hatékony és elérhető közszolgáltatásokat nyújtó egyablakos ügyintézés, valamint a legtöbb partnerországban megvalósult elektronikus vagyonynyilatkozati rendszerek.

Az uniós tagállamok, a legtöbb partnerország és a civil társadalom hangsúlyozza, hogy **jelentősen javítani kell az eredményeket a kormányzás területén, különös tekintettel a jogállamiságra, a korrupció és a szervezett bűnözés elleni küzdelemre, valamint a független média és a civil társadalom szerepére**. A kormányzásban elért haladás közvetlenül kapcsolódik a fenntartható gazdasági fejlődéshez. **A jobbiztonság és a működő demokratikus intézmények kulcsfontosságúak a beruházások vonzása, a politikai stabilitás és a jogállamisági reformok támogatása, valamint a társadalmi-gazdasági integráció előmozdítása szempontjából**. Az eredmények nyomon követésére és a tényeken alapuló döntéshozatal támogatására szolgáló, szakmailag független, jó minőségű **hivatalos statisztikák** által támogatott eredményközpontú ütemtervet ezért a jövőbeli szakpolitikában megerősítik.

Az **ösztönzőkön alapuló megközelítéshez** világosabb iránymutatásra van szükség a konkrét reformprioritások tekintetében, objektív, pontos, részletes és ellenőrizhető referenciamutatókkal. A reformok terén elért haladásnak a finanszírozás és a beruházások növekedéséhez kell vezetnie. A reformok végrehajtásának súlyos vagy elhúzódó stagnálása vagy akár visszaesése az uniós finanszírozás lefelé történő kiigazítását kell hogy eredményezze, a civil társadalomnak nyújtott támogatás kivételével.

A konzultáció során valamennyi partnerország kifejezte azon óhaját, hogy a partnerség **jobban igazodjon az egyes partnerországok érdekeihez, ambícióihoz és előrehaladásához**. A társulási megállapodások által lefedett kérdésekkel, valamint a mélyreható és átfogó szabadkereskedelmi térségekkel kapcsolatos közös kezdeményezésekben való részvétel komoly várakozásokat keltett a társult országokban, akik teljes mértékben ki szeretnék aknázni a bennük rejlő lehetőségeket.

A **testreszabott megközelítés biztosításának fő módja továbbra is a kétoldalú együttműködés**. A kétoldalú megállapodások végrehajtását fel kell gyorsítani és ki kell egészíteni az érdekelt partnerországok közötti **mélyebb ágazati együttműködéssel és információcserével**. Az inkluzivitás és a differenciálás elvével összhangban az EU továbbra is támogatást nyújt a kétoldalú, regionális és több országra kiterjedő fórumokon, ideértve a célzott ágazati támogatást is. Emellett a keleti partnerség továbbra is **rugalmas és inkluzív** marad, lehetővé téve az országok számára, hogy számos területen **együtt kezeljék a közös és globális kihívásokat**, elősegítve a **regionális integrációt**.

A partnerség legfontosabb eredményeire építve és felismerve, hogy a **reziliencia erősítése** az EU külső tevékenységeit⁵ érintő, a rezilienciára vonatkozó stratégiai megközelítésben felvázolt **elsőrendű szakpolitikai keretben megfogalmazott cél**, az EU, annak tagállamai és

⁵https://eeas.europa.eu/sites/eeas/files/join_2017_21_fl_communication_from_commission_to_inst_en_v7_p1_916039.pdf

a partnerországok **együtt fognak működni a keleti partnerség alábbi hosszú távú, 2020 utáni szakpolitikai célkitűzéseinek megvalósításában:**

- együtt a reziliens, fenntartható és integrált gazdaságokért;
- együtt az elszámoltatható intézményekért, a jogállamiságért és a biztonságért;
- együtt a környezet- és éghajlatváltozás hatásaival szembeni rezilienciáért;
- együtt a reziliens digitális transzformációért; valamint
- együtt a reziliens, igazságos és befogadó társadalmakért.

Az Európai Bizottság felszólította az EU-t és partnereit – különösen az európai kontinens országait –, hogy foglalkozzanak a közös kihívásokkal, és a jövőben közösen dolgozzanak ki új szakpolitikai prioritásokat az ökológiai átállás és a digitális transzformáció támogatása, valamint a mindenki számára előnyös gazdaságok megvalósítása érdekében, különös tekintettel a fiatalok munkalehetőségeinek bővítésére és a nemek közötti egyenlőség előmozdítására. Ezeket a kérdéseket valamennyi szakpolitikai célkitűzésbe beépítik.

4. A JÖVŐBELI KELETI PARTNERSÉG FŐ SZAKPOLITIKAI CÉLKITŰZÉSEI

4.1 Együtt a reziliens, fenntartható és integrált gazdaságokért

A gazdaság megerősítése kulcsfontosságú a polgárok elvárásainak való megfelelés, az egyenlőtlenségek csökkentése, valamint annak érdekében, hogy a partnerországok olyan helyé váljanak, ahol az emberek szívesen alakítják ki jövőjüket. Integráltabb gazdaságokat kell kialakítani, amelyek inkluzívak, fenntarthatók és méltányosak, ezenkívül mindenki számára előnyösek. A cél tisztességes munkahelyek és gazdasági lehetőségek teremtése, valamint a partnerországokban élő emberek jólétének biztosítása.

Ez magában foglalja a **kereskedelem fokozását, a partnerországok és az EU gazdaságainak további regionális és kétoldalú integrációját, a klímasemlegesség irányába mutató, fokozatos széntelenítést célzó együttműködést, valamint a párhuzamosan zajló ökológiai és digitális transzformációban rejlő lehetőségek kihasználását.** A meglévő társulási megállapodásokra, mélyreható és átfogó szabadkereskedelmi megállapodásokra és egyéb kereskedelmi megállapodásokra építve az EU a partnerországokkal együtt arra fog összpontosítani, hogy az előnyök maximális kiaknázása érdekében támogassa azok teljes körű végrehajtását. Az EU új növekedési stratégiájával, az európai zöld megállapodással és a digitális stratégiával összhangban az EU és a partnerországok továbbra is támogatni fogják a keleti partnerség gazdaságainak korszerűsítését, hogy azok versenyképesebbek és innovatívabbak legyenek. Emellett az EU és a partnerországok be fognak ruházni a fizikai konnektivitásba és infrastruktúrába (a közlekedés, az energia és a digitális ágazat területén), amelyek a gazdasági fejlődés alapjául szolgálnak. Gazdasági válság esetén az EU készen áll arra, hogy segítse a partnerországokat a makrogazdasági stabilitás megőrzésében és az uniós makroszintű pénzügyi támogatáson keresztül a strukturális reformok ösztönzésében. A strukturális reformok támogatása, a finanszírozási eszközökhöz való hozzáférés javítása és a kkv-k támogatása elő fogja mozdítani a növekedést és a beruházásokat. Az emberekbe, különösen a fiatalokba való befektetés, valamint az oktatásnak, a kutatásnak és az innovációnak a magánszektor igényeivel való jobb összehangolása révén a partnerországok felkészülhetnek a jövő kihívásaira.

4.1.1 Kereskedelmi és gazdasági integráció

Az elmúlt évtizedben az EU és a keleti partnerség közötti **kereskedelem közel megkétszereződött**, így a partnerországok az EU 10. legnagyobb kereskedelmi partnerévé váltak. Az **EU négy partnerország** (Azerbajdzsán, Grúzia, Moldova és Ukrajna) **elsődleges kereskedelmi blokkja**, Örményország és Belarusz esetében pedig az EU a második legnagyobb kereskedelmi partner. Ezek a kereskedelmi kapcsolatok a partnerországokból

származó áruk exportjának diverzifikálásához és a globális értékláncokba való jobb integrációjukhoz is vezettek. Emellett növekedett a Grúziából (46 %), Moldovából (48 %) és Ukrajnából (24 %) az EU-ba exportáló vállalatok száma. Ez egyértelműen tükrözi a keleti partnerség kölcsönös előnyeit.

Az EU a jelenlegi mélyreható és átfogó szabadkereskedelmi megállapodások teljes körű végrehajtásának folyamatos támogatása révén a **partnerországokkal való és az egyes partnerországok közötti gazdasági integráció további elmélyítését** javasolja, különös tekintettel a három társult ország integrációjára. A kétoldalú megállapodások, különösen a mélyreható és átfogó szabadkereskedelmi megállapodások növekedési lehetőségeket kínálnak a magánszektor számára, valamint magasabb szintű munkavállalói védelmet, jobb munkakörülményeket és a polgárok hozzáférést a szabályoknak megfelelő és biztonságos termékekhez. Ezeket az előnyöket a mélyreható és átfogó szabadkereskedelmi megállapodásokban foglalt kötelezettségvállalásokból eredő, folyamatban lévő és jövőbeli reformoktól függően még teljes mértékben ki kell aknázni. Ez a folyamat magában foglalja a jogszabályoknak az uniós szabályokkal való összehangolását, az elfogadott reformok végrehajtásához szükséges kapacitás kiépítését és a kereskedelem megkönnyítését. Az EU ösztönözni fogja továbbá a mélyreható és átfogó szabadkereskedelmi térségen kívüli országokkal való fokozott együttműködést. A kereskedelmi eljárások egyszerűsítésére irányuló, közös érdekű ágazati intézkedéseknek az összes partnerország bevonása által tovább kell erősíteniük a gazdasági integrációt. E tekintetben például az EU – amennyiben lehetséges – továbbra is együtt fog működni a partnerországokkal az engedélyezett gazdálkodók kölcsönös elismeréséről szóló megállapodások megkötése érdekében.

Az EU arra is törekedni fog, hogy különböző többoldalú fórumokon **együttműködjön és szövetségeket alakítson ki a partnerországokkal** a vonatkozó szélesebb körű, globális gazdasági kérdésekben, ideértve a jelenleg tagsággal nem rendelkező országok Kereskedelmi Világszervezethez való csatlakozásának támogatását is.

Az EU támogatni fogja a régió zöld átállását is. Célja a szabályokon alapuló, torzulásoktól mentes és méltányos kereskedelem, valamint a tiszta technológiákba, a környezetbarát árukba és szolgáltatásokba, valamint a kapcsolódó stratégiai nyersanyagokba való beruházás. Az EU együtt fog működni a partnerországokkal az erőforrás-biztonság garantálása, valamint a Párizsi Megállapodás és a fenntartható fejlődési célok egyidejű megvalósítása érdekében.

A társult országok esetében folytatódik a piacra jutás fokozatos liberalizációja. Emellett a mélyreható és átfogó szabadkereskedelmi megállapodások előirányozzák ezen országok szelektív és fokozatos **gazdasági integrációját** az EU belső piacába. Ez attól függ, hogy ezek az országok bizonyos területen (közbeszerzés, a kereskedelem technikai akadályai, piacfelügyelet, egészségügyi és növényegészségügyi intézkedések, vámigazgatás és a jó adóügyi kormányzásra vonatkozó normák) közelednek-e a szabályozáshoz, és hatékonyan végrehajtják-e az uniós vívmányokat.

4.1.2 Beruházások és finanszírozási eszközökhöz való hozzáférés

Az elmúlt évtizedben több mint **125 000 kkv** részesült közvetlen uniós finanszírozásban (elsősorban helyi valutában), ami **több mint 250 000** munkahely teremtését vagy fenntartását tette lehetővé. A vegyes finanszírozás és a garanciák jobb felhasználása maximalizálta a hatást, és **2009 óta 11 milliárd eurónyi beruházás mozgósítását eredményezte.**

A **strukturális reformok** kulcsfontosságúak a gazdasági fejlődés támogatásához, a gazdasági kormányzás javításához, a közvetlen külföldi befektetések vonzásához és a gazdasági ellenálló képesség növeléséhez. A kereskedelemnek és a beruházásoknak kedvező feltételekre van szükségük a fenntartható gazdasági fejlődéshez. Az üzleti és beruházási környezetnek egyszerűnek, átláthatónak és megbízhatónak kell lennie. Ehhez erőfeszítéseket kell tenni az

egyenlő versenyfeltételek biztosítása, a munkaerőpiac javítása és az informális munka visszaszorítása, a gazdasági kormányzás javítása, valamint a jogállamiság védelmét szolgáló – többek között a korrupció megelőzését célzó – reformokra való építkezés érdekében. A gazdasági szereplőknek világos perspektívát kell adni a folyamatban lévő ökológiai átállásról. Az EU folytatni fogja a partnerországok kulcsfontosságú reformjainak megerősítését, többek között a **külső beruházási terv**⁶ és különösen a **strukturálisreform-támogató eszköz** révén.

A legtöbb partnerországban a **kkv-k** a legfontosabb munkaadók, ezenkívül a közös növekedés és innováció legfőbb hajtóerejei közé tartoznak. Az EU továbbra is támogatja a **finanszírozási eszközökhöz való hozzáférést** garanciarendszerek, kamattámogatások és beruházási ösztönzők révén. Ezt a támogatást a nemzetközi pénzügyi szervezetekkel való szorosabb partnersége, valamint a javasolt Szomszédügyi, Fejlesztési és Nemzetközi Együttműködési Eszközön (NDICI) belüli Európai Fenntartható Fejlődési Alap (EFFA+) és a külső tevékenységi garancia révén is kiterjeszti. A fenntartható finanszírozás és a mikrofinanszírozás az uniós fellépés szerves részét fogja képezni, többek között azokon a vidéki területeken is, ahol a finanszírozási eszközökhöz való hozzáférés különösen nehéz. A támogatás hatékonyságának maximalizálása érdekében az EU a nemzetközi pénzügyi szervezetekkel együtt elemezni fogja azokat a kulcsfontosságú területeket, amelyeken a beruházásoknak hatásuk lesz (többek között a beruházások hatását vizsgáló mátrix kidolgozása révén).

Tekintettel arra, hogy sürgősen fokozni kell a fenntartható beruházásokat, az EU tovább fogja erősíteni a partnerországokkal folytatott együttműködését egy, a fenntartható növekedést támogató pénzügyi rendszer létrehozása érdekében, különösen olyan nemzetközi fórumokon keresztül, mint a **fenntartható finanszírozással foglalkozó nemzetközi platform**. Az EU és a partnerországok megoszthatják egymással bevált módszereket, és összehangolhatják a környezeti szempontból fenntartható beruházásokra irányuló erőfeszítéseiket, például a zöld taxonómiákat, a környezetvédelmi és éghajlattal kapcsolatos tájékoztatásokat, valamint a zöld pénzügyi termékekre vonatkozó szabványokat és címkéket.

Tekintettel arra, hogy a keleti partnerországok egyre intenzívebb gazdasági és kereskedelmi kapcsolatokat ápolnak az EU-val, az **euró erőteljesebb használata** a külföldi kereskedelmi ügyleteikben tovább erősítené az EU-val fenntartott gazdasági kapcsolatokat, és hozzájárulna ezen országok **gazdasági és pénzügyi stabilitásának biztosításához**. Ez tovább csökkenti a partnerországok árfolyamkockázatát, többek között azáltal, hogy biztosítja, hogy a külső hitelfelvetelek, a tartalékkezelés és a nemzetközi ügyletek devizakombinációja jobban korreláljon fő kereskedelmi és befektetési partnereik valutáival, miközben támogatja az **euró erősebb nemzetközi szerepét**. Az EU emellett továbbra is támogatni fogja a partnerországok arra irányuló erőfeszítéseit, hogy megfeleljenek az **egységes eurófizetési térséghez** (SEPA) való csatlakozás kritériumainak.

Az induló vállalkozások igényeinek kielégítése érdekében az EU a nemzetközi pénzügyi szervezetekkel együtt innovatív és intelligens finanszírozási programot fog kidolgozni (beleértve a tőkét, a kockázati tőkét, az üzleti angyalt és a közösségi finanszírozást). Az uniós támogatás tovább erősíti a vállalkozásokat támogató szervezeteket, támogatja a kkv-k nemzetköziesítését, és megkönnyíti a köz- és magánszféra közötti párbeszédet, miközben kezeli a jövőbeli piaci igényeknek megfelelő innováció, vállalkozói készség és kreativitás előmozdításához szükséges tudás és készségek iránti igényeket. Az EU továbbra is támogatni fogja a vállalkozásokat, különösen a nők által vezetett kezdeményezéseket, és több fiatal fog arra ösztönözni, hogy vállalkozók legyenek.

⁶ https://ec.europa.eu/commission/eu-external-investment-plan_en

Az **inkluzív és méltányos, mindenki számára előnyös gazdaság** felé történő elmozdulás érdekében az EU segíteni fogja a partnerországokat vidéki térségeik gazdasági potenciáljának kiaknázásában, többek között a mezőgazdasági termelők támogatása, valamint modern szövetkezetek és termelői csoportok létrehozása révén. Az EU erősíteni fogja a fővárosokon kívüli szerepvállalást, és kapcsolatokat fog kialakítani a helyi városi központok és a vidéki területek között. Ez az Európai Bizottság intelligens szakosodásra vonatkozó, az EU-ban alkalmazott módszertanára épül.

4.1.3 Megerősített összekapcsoltság

Az EU és a keleti partnerség, valamint a partnerországok közötti szoros összekapcsoltság a gazdasági fejlődés, a regionális integráció, a kereskedelem és a mobilitás fontos mozgatórugója. A fenntartható, szabályokon alapuló és biztonságos konnektivitás **mind az EU, mind a partnerországok számára lényeges.**

A **közlekedést** illetően az EU a **transzeurópai közlekedési hálózat** (TEN-T) indikatív beruházási cselekvési tervében felvázolt hosszú távú **kiemelt beruházásokra** fog összpontosítani⁷. Ez magában foglalja a kulcsfontosságú fizikai infrastruktúra korszerűsítését a közúti, vasúti, kikötői, belvízi és repülőtéri létesítmények, valamint a logisztikai központok esetében az EU és a partnerországok közötti, illetve maguk a partnerországok közötti konnektivitás további erősítése érdekében. A fejlesztéseket a szomszédsági beruházási platform keretében nyújtott vegyes finanszírozás és biztosítékok révén fogják támogatni. Az EU a közúti közlekedésbiztonságról szóló, 2018. évi keleti partnerségi nyilatkozatával összhangban fokozni fogja az uniós és nemzetközi közlekedési előírások alkalmazását, többek között a közúti közlekedésbiztonság területén⁸. Továbbá támogatni fogja a közös légtérről szóló megállapodásokkal és a légi közlekedés biztonságával kapcsolatos munkát. Felismerve a keleti partnerországok jelentőségét az Európa és Ázsia közötti konnektivitásban, az EU elő fogja mozdítani és támogatni fogja a partnerországok szerepvállalását az Európa és Ázsia közötti konnektivitásra vonatkozó stratégia végrehajtásában⁹.

Az **energetikai összeköttetést** illetően az EU továbbra is együtt fog működni a partnerországokkal a határokon átnyúló és a régiók közötti összeköttetések megerősítése érdekében. A **Déli Gázfolyosó** hamarosan elkészül, és a gázszállítás Azerbajdzsán és az EU között várhatóan 2020-ban kezdődik meg. A tényeken alapuló energiapolitika, valamint az adatgyűjtés, -felhasználás és -kezelés az „EU4Energy” kezdeményezés és az energiapolitikai párbeszéd révén részesül további támogatásban. Az Energiaközösségről – amelynek három partnerország is tagja – szóló szerződés folyamatban lévő módosításának az a célja, hogy az Energiaközösséget hatékonyabbá tegye, és felkészítse a fenntartható energián alapuló jövőre. Az EU emellett segíteni fogja a partnerországokat az **energiabiztonság** növelésében azáltal, hogy a megújuló energiába és a **fokozott energiahatékonyságba történő beruházások révén** diverzifikálja az olaj- és gázimportot, valamint ösztönzi a szilárd jogszabályokon alapuló energiapiaci integrációt.

A műholdas összeköttetés hozzájárul az intelligens és biztonságos közlekedéshez, a környezetbarátabb városokhoz, ezenkívül lehetővé teszi a gazdaság digitalizálását és korszerűsítését. Ebben az összefüggésben a partnerországokkal az európai geostacionárius navigációs lefedési szolgáltatás kiterjesztésével kapcsolatban folytatott együttműködés az

⁷https://ec.europa.eu/transport/themes/international/european_neighbourhood_policy/eastern_partnership/ten-t-maps_en

⁸https://ec.europa.eu/neighbourhood-enlargement/sites/near/files/eap_declaration_finalversion2604.pdf

⁹https://eeas.europa.eu/headquarters/headquarters-homepage/50699/connecting-europe-asia-eu-strategy_en

uniós jogszabályokkal összhangban hozzá fog járulni a biztonságosabb légi közlekedéshez, a költséghatékony tengeri és vasúti közlekedéshez, valamint a precíziós mezőgazdaság fellendítéséhez.

Az intenzív **szakpolitikai párbeszéd** és az infrastrukturális projektek egységességének biztosítása kulcsfontosságú a **beruházási portfólió** optimalizálásához. A szilárd makrogazdasági politikák és az államháztartási gazdálkodás, a közberuházások költségvetési terének megteremtése és az egyenlő versenyfeltételek biztosítása a magánszektorral való együttműködéshez – beleértve a köz- és magánszféra közötti partnerséget – nélkülözhetetlen feltételei az infrastruktúra fenntarthatóságának valamennyi területen történő biztosításához.

4.1.4 Befektetés az emberekbe

Az emberekbe való befektetés kulcsfontosságú a jövőre való felkészülés, valamint a társadalmi és gazdasági ellenálló képesség erősítése szempontjából. A fiatalok számára elért eredményekre építve az EU **új megállapodást javasol a fiatalok számára,** amely a következő elemeket fogja tartalmazni: i. a munkaerőpiac és az oktatási ágazat közötti szakadék áthidalása; ii. **a fiatalok foglalkoztathatósága és a fiatalok vállalkozói tevékenysége** támogatásának növelése; iii. aktív munkaerőpiaci intézkedések – például az ifjúsági garancia –, amelyeket hozzá kell igazítani a partnerországok munkaerőpiacaihoz; valamint iv. a keleti partnerség fiatal köztisztviselőinek kísérleti „szakmai megfigyelés (job shadowing)” rendszerére építve **a keleti partnerség számára mobilitási és csereprogram létrehozása, amely fiatal szakembereket céloz meg.**

Az **oktatási reform** stratégiai prioritás lesz. Ez többek között a következőkre terjed ki: i. irányítás és kapacitásépítés; ii. modernizáció és innováció az oktatás és képzés minden szintjén; iii. a jogszabályok és szakpolitikák összehangolása az európai fejleményekkel, beleértve az európai felsőoktatási térséget (bolognai folyamat) vagy a torinói szakképzési folyamatot; ezenkívül iv. a **tanárképzés** megerősítése, a bevált módszerek cseréje, valamint a modern tantervek és a tanítási–tanulási gyakorlatok bevezetésének támogatása. Az **Erasmus+ program,** amely az oktatási és képzési rendszerek korszerűsítéséhez és nemzetköziesítéséhez nyújtott uniós támogatás kulcsfontosságú eleme, nagyobb mobilitási és kapacitásépítési lehetőségeket fog biztosítani a formális és nem formális oktatásban. Az **Európai Szolidaritási Testületben** való részvétel lehetővé teszi a fiatalok számára, hogy önkéntes munkát vállaljanak, vagy olyan projekteken dolgozzanak, amelyek Európa-szerte a közösségek és az emberek javát szolgálják. A kiemelt szerepű **grúziai Európai Iskola,** amely új épületet kapott, teljes jogú középiskolává válik.

A kutatás és az innováció kulcsfontosságú a tisztességes és fenntartható munkahelyek teremtéséhez. Az EU továbbra is támogatni és erősíteni fogja a partnerországok **intelligens szakosodását, technológiatranszferjét és innovációs kapacitásait,** valamint az olyan uniós programokban való fokozott részvételüket, mint az Európai horizont és a COSME program. Javulnia kell az állami kutatási és innovációs rendszerek teljesítményének és versenyképességének, többek között a **reformok** folytatása révén. Elő kell segíteni a **közös tudományos és innovációs tér** kialakítását az EU és a partnerországok között, a tudományos eredményeket felhasználva a tudásalapú munkahelyek létesítésére és a befektetők vonzására az innovatív vállalkozások számára az EU-ban és a szomszédos országokban. A kutatás, az innováció és a tudástranszfer szintén kulcsfontosságú a mezőgazdaság korszerűsítéséhez, amely a keleti partnerség lakosságának nagy része számára létfontosságú ágazat. Mivel az EU egyik fő jövőbeli prioritása az, hogy az **európai zöld megállapodás** keretében eredményeket érjen el, nevezetesen hogy a világ első klímasemleges kontinensévé váljon, az EU arra ösztönzi a partnerországokat, hogy azonosítsák az éghajlatváltozás mérsékléséhez és az ahhoz való alkalmazkodáshoz kapcsolódó kutatási és innovációs prioritásokat, valamint hogy új, innovatív és fenntartható értékláncokat építsenek ki. Ösztönözni fogják az e prioritások kezelésére irányuló közös kötelezettségvállalásokat, valamint egy olyan stratégia

meghatározását, amelynek célja a gyors bevezetéshez szükséges megoldások rendelkezésre bocsátása.

Emellett az EU támogatni fogja az országokat a **kulturális és kreatív ágazataikban** rejlő lehetőségek maximalizálásában, amelyek a fenntartható társadalmi és gazdasági fejlődés motorjai. Az EU hangsúlyozni fogja a kultúra kulcsszerepét a nyitottság kialakításában és az európai értékek előmozdításában, valamint a kultúrák közötti párbeszéd elősegítésében a közösségek közötti békés kapcsolatok érdekében, továbbá meg fogja erősíteni az együttműködést a kulturális örökség és a kreatív ágazatok terén, beleértve az audiovizuális ágazatot is.

4.2 Együtt az elszámoltatható intézményekért, a jogállamiságért és a biztonságért

A **jó kormányzás** és a **demokratikus intézmények**, a **jogállamiság**, a sikeres **korrupcióellenes politikák**, a **szervezett bűnözés elleni küzdelem**, az **emberi jogok** tiszteletben tartása és a **biztonság** – ideértve a konfliktus sújtotta lakosság támogatását is – az **erős és reziliens államok és társadalmak gerincét** alkotják. Ezek a **működő piacgazdaság** és a **fenntartható növekedés** fontos előfeltételeit is képezik. A jogállamiság különösen kulcsfontosságú tényező a hatékony üzleti klíma biztosításában és fontos szempont a közvetlen külföldi tőkebefektetések vonzásában.

Ami a jövőt illeti, ahhoz, hogy építeni lehessen az eddigi eredményekre, meg kell újítani a partnerség alapjai iránti elkötelezettséget. A reziliens intézményekre, a jogállamiságra és a biztonságra fordított uniós támogatás főként a következőket foglalja magában: i. javaslatétel az igazságügyi reformok hatásának hatékonyabb mérésére; ii. a segítségnyújtásra vonatkozó döntés meghozatalakor a jogállamisági reformok terén elért eredmények figyelembevétele; iii. a korrupció és a gazdasági bűnözés elleni küzdelem uniós támogatásának megerősítése; iv. a határokon átnyúló együttműködés javítása az emberek szervezett bűnözéssel szembeni védelmének javítása érdekében; valamint v. a biztonsági párbeszéd és együttműködés támogatásának fokozása.

4.2.1 Igazságügyi reformok

A jövőbeli reformoknak az **európai normákhoz** való igazodáson kell alapulniuk. **Holisztikus megközelítésre** van szükség, amely kiterjed az igazságügyi és büntető hatóságokra is. A fékek és ellensúlyok rendszerében alapvető fontosságú az igazságszolgáltatás és az ügyészség **függetlensége és elszámoltathatósága** annak biztosítása érdekében, hogy valamennyi állami intézmény betartsa a jogszabályokat, valamint hogy a polgárok hozzáférjenek az igazságszolgáltatáshoz, és teljes mértékben gyakorolhassák jogaikat.

Az EU ösztönözni fogja a **nemzetközi intézmények és szakértők aktív szerepét** a reformfolyamatok támogatása és legitimizálása érdekében, és meg fogja vizsgálni a jogállamisággal kapcsolatos kérdésekben szerzett saját szakértelmét. A reformoknak **magas színvonalú reformstratégiákon** kell alapulniuk, amelyek a kezelendő kérdések első osztályú felismerésére épülnek. **Jobban mérhetővé kell tenni a valós eredményeket és a reformok hatásait**, valamint a polgárok általi érzékelhetőségüket. Az EU támogatni fogja az érintett nemzeti intézmények arra irányuló kapacitásának növelését, hogy **igazságügyi képzést** nyújtsanak azokról az értékekről és szabályokról, amelyeket az igazságszolgáltatási szakembereknek – például a bíráknak és ügyészeknek – a munkájuk során be kell tartaniuk.

E kritikus területen az EU a civil társadalom és az üzleti világ szoros bevonása, valamint az uniós érdekelt felekkel való megerősített együttműködés révén elő fogja mozdítani a **jogállamiság kultúráját**.

4.2.2 A korrupció és a gazdasági bűnözés elleni küzdelem

A korrupció aláássa a jogállamiságot és a társadalmak fenntartható fejlődését. Az új **korrupcióellenes digitális eszközök** segítenek a szabálytalanságok hatékonyabb megelőzésében és felderítésében, és az elmúlt években számos szakosodott szervezet hoztak létre a korrupció kezelésére¹⁰. Ennek ellenére nagyobb szigorúságra van szükség a **gazdasági bűncselekmények kivizsgálásának, büntetőeljárás alá vonásának és szankcionálásának javítása** érdekében, annak alátámasztásául, hogy a korrupcióellenes és bűnüldöző szervek függetlenek és **eredményesek**. Az EU támogatni fogja a **magas szinten elkövetett korrupcióra** összpontosító, eredményorientált jogalkotási és intézményi keretet, és különös figyelmet fordít a **közbeszerzés** területére. E tekintetben teljes mértékben sor kerül az olyan digitális megoldásokban rejlő lehetőségek feltárására, amelyek a közbeszerzési rendszerek nyomonkövethetőségének és átláthatóságának javítását célozzák. Az EU emellett segíteni fogja a partnerországokat abban, hogy a közigazgatás valamennyi szintjén érvényesüljön a feddhetetlenség és az elszámoltathatóság elve.

A korrupció egy szélesebb körű bűnözési jelenség, nevezetesen a **gazdasági bűnözés** számos aspektusának egyike. A partnerországoknak fokozniuk kell erőfeszítéseiket annak érdekében, hogy szilárd és hatékony keretet alakítsanak ki a gazdasági bűncselekmények elleni küzdelemhez. E tekintetben a tényleges tulajdonosokra vonatkozó nyilvántartások alapvető fontosságúak a **pénzmosás elleni küzdelemben**. Fontos, hogy a keleti partnerek szilárd vagyonszerezési kereteket hozzanak létre, többek között működő **vagyonszerezési hivatalok** felállításával, amelyek képesek nyomon követni és azonosítani a bűncselekményekből származó vagyont. Ez alapvető fontosságú a jogellenes vagyoni eszközök befagyasztása és elkobzása, valamint a bűncselekményekből származó jövedelmek visszaszerzése – mint a szervezett bűnözés elleni küzdelem fontos eszköze – szempontjából.

4.2.3 A szervezett bűnözés elleni küzdelem és a biztonság megerősítése

A biztonság széles területén az egyik közös kihívás a **szervezett bűnözés**. Ezzel kapcsolatban az EU az alábbiak támogatását folytatja: i. fokozott **együttműködés az EU bel- és igazságügyi ügynökségeivel**; ii. a **biztonsági ágazat reformja**; iii. az **emberkereskedelem** és a tiltott áruk (főként kábítószer és lőfegyver) kereskedeleme elleni küzdelem; valamint iv. **integrált határigazgatás** a partnerországok azon képességének javítása érdekében, hogy ellen tudjanak állni a rájuk nehezedő nyomásnak, és fokozni tudják a rezilienciájukat. Az EU továbbra is együttműködik a partnerországokkal a **kiberreziliencia** terén. Ezen túlmenően alapvető fontosságú a kiberbűnözés elleni küzdelem funkcionális és végrehajtható kerete, amelynek kiindulópontja az Európa Tanács budapesti egyezménye.

A partnerországok és az **uniós polgári védelmi mechanizmus**, valamint a partnerországok közötti folyamatos együttműködés kulcsfontosságú lesz a természeti és ember okozta katasztrófák megelőzése, az azokra való felkészültség és a rájuk való reagálás javításához. Emellett a megoldatlan konfliktusok továbbra is akadályozzák a régió fejlődését. Az elfogadott tárgyalási formák és folyamatok keretében az EU elkötelezett a **konfliktusok** békés rendezésének előmozdítása mellett. Annak tudatában, hogy ez milyen hatással lehet a gazdasági és társadalmi fejlődésre, a nők és a fiatalok békeépítésben betöltött szerepét olyan közös fellépések fogják erősíteni, amelyek célja, hogy előmozdítsák az EU politikai elkötelezettségét a nőkkel, a békével és a biztonsággal kapcsolatos menetrend¹¹ regionális és nemzetközi szintű végrehajtása iránt. Az EU különösen a konfliktusmegelőzés, a bizalomépítés és a békés, tárgyalásos úton történő konfliktusrendezés elősegítése érdekében fog erőfeszítéseket tenni. Az EU emellett továbbra is segítséget nyújt a konfliktusok által

¹⁰ Valamennyi partnerország ratifikálta az ENSZ Korrupció elleni egyezményét.

¹¹ <https://documents-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/N00/720/18/PDF/N0072018.pdf?OpenElement>

sújtott lakosságnak rezilienciájuk fokozása érdekében. **A biztonsági párbeszéd és a közös biztonság- és védelempolitika (KBVP) keretében folytatott gyakorlati együttműködés** szintén megerősítésre kerül a partnerországok európai polgári és katonai missziókhoz és műveletekhez való hozzájárulásának támogatása érdekében. Az EU mérlegelni fogja, hogy adott esetben képzési lehetőségeket és kapacitásépítést biztosítson a partnerországok számára, többek között a hibrid fenyegetésekkel szembeni fellépés terén.

4.3 Együtt a környezet- és éghajlatváltozás hatásaival szembeni rezilienciáért

Az európai zöld megállapodás egyértelműen megállapítja, hogy a környezeti és éghajlati kihívások az EU és a partnerországok sürgős fellépését teszik szükségessé. A gazdaságok és a kereskedelmi szerkezetek korszerűsítése hozzá fog járulni a kibocsátásáthelyezés kockázatának csökkentéséhez. Erre a gazdasági integráció terén elért eredmények, valamint az EU-ban és a keleti partnerségben is megfigyelhető változó fogyasztói preferenciák miatt is szükség van. Az EU – saját gazdaságának átalakításával párhuzamosan – továbbra is összekapcsolja a partnerországokat az egyre összetettebb és magasabb színvonalú gazdasági értékláncokkal. Az EU – a beruházási kihívásokat is figyelembe véve – segíteni fogja a partnerországokat abban, hogy teljesítsék a Párizsi Megállapodás szerinti, nemzeti szinten meghatározott hozzájárulásait, korszerűsítsék gazdaságukat, csökkentsék szén-dioxid-lábnyomukat és a klímasemlegesség irányába haladjanak. E tekintetben a partnerországok különböző fórumokon támogatásukat fejezték ki az európai zöld megállapodásban ismertetett, a változásra vonatkozó átfogó megközelítés iránt. Ugyanilyen fontos a sendai katasztrófakockázat-csökkentési keret végrehajtása és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásra irányuló erőfeszítések fokozása.

Az EU együtt fog működni a partnerországokkal annak érdekében, hogy a régiót modern, erőforrás-hatékony, tiszta, körforgásos és versenyképes gazdasággal rendelkező, méltányos és virágzó társadalmakká alakítsa át, miközben — többek között a természeti erőforrások fenntarthatóbb felhasználása révén – fokozza a **környezet- és éghajlatváltozás hatásaival szembeni rezilienciájukat**. A környezet- és éghajlatvédelmi menetrend egyre hangsúlyosabbá válik a régióban. A polgárok egyre nagyobb igényeket támasztanak a következőkkel kapcsolatban: i. a levegő és a víz minőségének javítása; ii. a hulladék, a talaj és a vízkészletek hatékony kezelése; valamint iii. a szélsőséges időjárási eseményekre, az illegális fakitermelésre és az erdőirtásra való reagálás. Ez az innovatív ágazatok tevékenységének fellendítésére is komoly lehetőséget kínál. Számos partnerország fogadott el a zöld gazdaságra vonatkozó cselekvési terveket és hosszú távú stratégiákat, amelyeket fel kívánnak gyorsítani. Hasonlóképpen, a magánszektorbeli partnerek egyre inkább figyelembe veszik a zöldebb, körforgásos gazdaság kínálta lehetőségeket, és foglalkozni kívánnak az éghajlatváltozás okozta kockázatokkal. A partnerországok már most is élvezhetik a Kopernikusz-adatok és -szolgáltatások előnyeit, amelyek szabadon és nyíltan rendelkezésre állnak a régióban a megalapozott döntéshozatal támogatására.

A keleti partnerségnek ezért: i. sokat kell tennie az emberek egészsége és jólléte szempontjából döntő fontosságú területeken; ii. növelnie kell a gazdaságok erőforrás-hatékonyosságát; iii. a zöld átálláshoz kapcsolódó új zöld munkahelyeket és gazdasági lehetőségeket kell kialakítania; iv. helyi és megújuló energiaforrásokat kell fejlesztenie; ezenkívül v. a fenntarthatóság maximalizálása érdekében kezelnie kell a természeti erőforrásokat. **Az EU támogatni fogja ezt az átállást, kellő figyelmet fordítva a globális kihívásokra, valamint a partnerországok környezeti és éghajlati realitásaira, elsősorban a könnyen megvalósítható változásokra összpontosítva.**

4.3.1 Az emberek egészségét és jóllétét szolgáló előnyök

A környezettel kapcsolatos életminőség tekintetében fokozott erőfeszítésekre van szükség a városfejlesztés fenntarthatóbbá tétele és a **környezetvédelmi szolgáltatások** – például a vízellátás és a szennyvízelvezetés, a hulladékgazdálkodás, a zöld területek és a városi mobilitás – további javítása érdekében. Az EU támogatni fogja azokat a fellépéseket és

szakpolitikai fejlesztéseket, amelyek célja a szennyezés megelőzése és csökkentése, és ezáltal különösen a levegő-, víz- és talajszennyezés, valamint a mérgező vegyi anyagok negatív egészségügyi hatásainak mérséklése, és iránymutatásként az EU szennyezőanyag-mentességi célkitűzését veszi alapul. Az EU növelni fogja az épületek **energiahatékonyságának** növelésére irányuló támogatást, ami elengedhetetlen az energiaszegénység kezeléséhez és az üvegházhatásúgáz-kibocsátás csökkentéséhez. Az innovatív finanszírozási eszközöket (például az energiahatékonysági szerződéseket, az adón vagy számlán keresztül történő finanszírozást) fel lehetne használni arra, hogy a magánfinanszírozás vonzása révén magasabb épületfelújítási arányokat érjenek el. Az EU támogatni fogja a **megújuló energiaforrások** fejlesztését, különösen a szénfelhasználás csökkentésének felgyorsítása érdekében, ami elengedhetetlen a légszennyezés csökkentéséhez. Az EU a nemzetközi pénzügyi szervezetekkel együtt folytatja a magas szintű energiahatékonysági kezdeményezés bevezetését és végrehajtását annak érdekében, hogy korszerűsítse az energiaügyi jogszabályokat és intelligens keretszabályozást hozzon létre, amely zöld finanszírozási rendszerek és a magánszektor bevonása révén előmozdítja az energiahatékonyságot és a megújuló energiát. Ezenkívül a szennyezés által leginkább sújtott városok és régiók helyreállítását célzó intézkedéseket fognak meghatározni.

A **közegészségügy** területén az EU támogatni fogja a partnerországokat az egészségügyi létesítmények korszerűsítésében, az e-egészségügy fejlesztésében, az egészségügyi dolgozók képzésében, a megfizethető egészségügyi ellátás biztosításában és a szolgáltatások elérhetőségének előmozdításában minden társadalmi réteg számára. Ez magában foglalja a fertőző és nem fertőző betegségek hatékonyabb kezelésének támogatását, mint például a koronavírus-betegség (COVID-19) esetében.

4.3.2 Körforgásos gazdaság

A fellépés fő célja az erőforrás-hatékony és körforgásos gazdaságra való átállás megkönnyítése lesz. A pazarló termelés csökkentése kulcsfontosságú kiindulópont a versenyképesség viszonylag alacsony költségek melletti növeléséhez. Az új gazdasági lehetőségek és a versenyképesség tekintetében az EU a közelmúltbeli szakpolitikai párbeszéd eredményei alapján elő fogja mozdítani a zöld, körforgásos gazdaságot. Az EU ezen a területen támogatni fogja a vállalkozásokat és a vállalkozások közötti kapcsolatokat. Az országok kérésére sor kerül a **körforgásos gazdasággal** kapcsolatos tanulmányutakra. Továbbra is folyik a munka a következő területeken: a fenntartható termékpolitikák előmozdítása, ökoinnováció, kiterjesztett gyártói felelősség, a hulladékképződés megelőzésének és csökkentésének egyéb módjai, hulladékgazdálkodás, zöld közbeszerzés és a fogyasztók jobb tájékoztatása. Az EU együtt fog működni a partnerországokkal számos erőforrás-igényes ágazat – például a műanyagipar, a textilipar és az építőipar – megreformálása érdekében. Továbbá körültekintően meg fogja határozni a zöld munkahelyek lehetőségeit. A kulcsfontosságú ágazatok számára előnyös lesz a munkahelyek és a versenyképesség zöld, körforgásos gazdaság révén történő fellendítését célzó lehetséges intézkedések elemzése.

4.3.3 Természeti értékeken alapuló gazdaság

Az együttműködés egyik fő célja a **biológiai sokféleség** csökkenésének megállítása lesz. Ez magában foglalja az erdőirtás és az elsivatagosodás elleni küzdelmet, az egyes fajok védelmét célzó intézkedések bevezetését, valamint a védett területek kiterjesztését és hatékony kezelését. Magában foglalja továbbá a más ágazatokkal való együttműködést az emberi tevékenységek biológiai sokféleségre gyakorolt negatív hatásainak csökkentése érdekében. A gazdaság alapját képező természeti erőforrások megőrzése céljából az EU továbbra is együtt fog működni a partnerországokkal a vízminőség és a rendelkezésre állás kérdésének kezeléséhez, valamint a halászati tevékenységek ellenőrzésének és felügyeletének javításához, a túlhalászás elleni küzdelem érdekében. A vízgyűjtő-gazdálkodási tervezést valamennyi vízgyűjtőre kiterjesztik. Folytatjuk az együttműködést, hogy felszabadítsuk a

nyersanyagágazatban rejlő potenciált, és ezzel hozzájárulunk a fenntartható fejlődési célok eléréséhez, az erdőirtás elleni küzdelemhez és a fenntartható erdőgazdálkodás javításához, ideértve a hosszú távú szén-dioxid-tárolás és a fosszilis energiahordozók kérdését is. Erőfeszítéseket kell tenni az illegális fakitermelés visszaszorítása és a faanyag nyomon követhetőségének biztosítása érdekében. Az EU tudástransfer és innováció révén támogatni fogja a **fenntartható mezőgazdaságot és halászatot, valamint az élelmiszer-biztonságot**, különösen a kedvező haszon/költség arányú ágazatokban. Emellett tovább erősíti a mezőgazdasági termelők és a halászok pozícióját az értékláncban, miközben javítja az életminőséget a vidéki és tengerpart menti területeken.

4.3.4 A zöldebb növekedést támogató politikák és kormányzás

A siker érdekében a partnerországoknak további beruházásokat kell végrehajtaniuk a következők terén: i. **környezeti irányítás**; ii. a szakpolitikák és beruházások alapos megtervezése; iii. a jogszabályok végrehajtásához és érvényesítéséhez szükséges közigazgatási kapacitás; iv. a nyilvánosság tájékoztatáshoz való hozzáféréseinek javítása, a tudatosság és a részvétel fokozása; valamint v. testreszabottabb és hatékonyabb finanszírozási mechanizmusok. Ehhez erőteljes szakpolitikai párbeszédre és valamennyi érdekelt fél, köztük az illetékes parlamenti bizottságok fokozottabb bevonására van szükség. A **tudatosság növelése** – többek között a civil társadalommal való együttműködés révén – szintén fontos lesz. Az EU-nak jobban kell támogatnia a tagállamok és a partnerországok konkrét területeken betöltött témaspecifikus vezetői szerepét, hogy ösztönözze a modern szakpolitikák és gyakorlatok gyorsabb végrehajtását, és növelje az országok felelősségvállalását. A **Fekete-tengerre vonatkozó közös tengerpolitikai menetrend**¹² regionális irányítási keretként fog szolgálni.

4.3.5 Az energiabiztonság és a nukleáris biztonság megerősítése

Az energiabiztonság megerősítése érdekében diverzifikálni kell az energiaszerkezetet, főként a megújuló energiaforrások révén. A partnerországok hatáskörébe tartozik a **saját energiaszerkezetük meghatározása**, hogy elérjék éghajlat-politikai célkitűzéseiket. Néhány ország alacsony karbonszegény energiaforrásként választhatja az atomenergiát, hogy kivegye a részét a célok eléréséből. Ebben az összefüggésben az EU továbbra is hozzá fog járulni a **nemzetközi nukleáris biztonság megerősítéséhez**. Az EU-nak a kötelező erejű nukleáris jogszabályok kidolgozása terén betöltött vezető szerepe további kétoldalú eszmecsere alapját képezi majd. Folytatjuk az ellenállóképességi próbával kapcsolatos szakmai vizsgálatok és nyomonkövetési tevékenységek szervezését. Az **EU megosztja** a leszerelés, a radioaktív hulladékok kezelése és a sugárvédelem területén szerzett **tapasztalatait** is. A partnerországok részvétele a környezetvédelmi megfigyelésre (EURDEP) és a radiológiai vagy nukleáris veszélyhelyzetek esetén történő információcserére (ECURIE) vonatkozó uniós intézkedésekben szintén kulcsfontosságú.

4.3.6 A fenntartható és intelligens mobilitásra való átállás felgyorsítása

A közlekedést fenntarthatóbbá kell tenni, és a keleti partnerség közlekedéspolitikáit át kell alakítani az üvegházhatásúgáz-kibocsátás csökkentése érdekében. Ezért az EU egyre jobban együtt fog működni a partnerországokkal a **környezetbarát közlekedési megoldások** terén azáltal, hogy segíti a jövőorientált intelligens városok építését városi mobilitási tervek kidolgozásával a közlekedési módok városi területeken való alkalmazása érdekében. Hosszú távon ez magában foglalja a közlekedés optimalizálását, többek között a **digitalizáció** révén.

¹² https://ec.europa.eu/maritimeaffairs/press/black-sea-ministers-endorse-common-maritime-agenda_en

4.4 Együtt a reziliens digitális transzformációért

Amint az **Európa digitális jövőjének megtervezésére irányuló stratégiában**¹³ is szerepel, az EU szomszédságának erős digitális jelenléte lehetővé teszi a növekedést és ösztönzi a fenntartható fejlődést. E téren az EU további beruházásokat fog tenni – az uniós jogszabályokkal és a bevált módszerekkel összhangban – a partnerországok **digitális transzformációja** érdekében. Az e területen 2020 után végzett munka célja, hogy a digitális egységes piac előnyeit kiterjessze a partnerországokra, és támogassa a partnerországok **társulási megállapodásokban és egyéb kétoldalú megállapodásokban** vállalt kötelezettségeinek teljes körű végrehajtását. A munka a keleti partnerség **digitális piacainak harmonizációjára** irányuló szakpolitikai kezdeményezés és az **EU4Digital** márkanév alatt indított operatív programok sikerére fog épülni.

4.4.1 Digitális infrastruktúra

Az adatokon alapuló modern gazdaság csak akkor valósítható meg teljes mértékben, ha a polgárok és a vállalkozások megfizethető áron hozzáférnek a jó minőségű elektronikus hírközlési infrastruktúrához és szolgáltatásokhoz. Az EU adott esetben továbbra is támogatni fogja a **szabályozó hatóságok** függetlenségének megerősítését és a szükséges szabályozási hatáskörök létrehozását annak érdekében, hogy a partnerországokban lehetővé váljon az elektronikus hírközlési piacok megfelelő működése. Az EU emellett – elsősorban technikai segítségnyújtás és a bevált módszerek cseréje révén – továbbra is támogatni fogja a **biztonságos és rendkívül nagy kapacitású, gigabites széles sávú** infrastruktúrák kiterjesztését a partnerországokban, különösen a távoli vagy kevésbé sűrűn lakott területeken, ezenkívül elő fogja mozdítani azok használatát. Annak biztosítása, hogy a szolgáltatások megfizethető áron álljanak rendelkezésre, fontos lesz a keleti partnerség lakosságára gyakorolt hatás maximalizálása érdekében. Ezzel összefüggésben az EU támogatni fogja a **barangolási és spektrummegállapodások** végrehajtását az egyes partnerországok között, illetve adott esetben az EU és a partnerországok között.

4.4.2 Digitális kormányzás

Az EU továbbra is támogatni fogja a **digitális kormányzás** megerősítését a keleti partnerség térségében a közigazgatás hatékonyságának, átláthatóságának és elszámoltathatóságának növelése, valamint a reformok elősegítése érdekében. E tekintetben az EU – az uniós jogszabályokkal és a bevált módszerekkel összhangban – támogatni fogja az **elektronikus azonosítási** rendszerekre és az elektronikus bizalmi szolgáltatásokra vonatkozó jogi keretek keleti partnerségen belüli elfogadását annak érdekében, hogy előkészítse az utat a partnerországok közötti és az EU-val kötendő kölcsönös elismerési egyezmények előtt. Továbbá támogatásban részesülnek a szabványosított interoperábilis **e-szolgáltatási platformok**.

4.4.3 Digitális gazdaság és innováció

Az EU segíteni fogja a keleti partnerség kormányait a digitális innovációs programok kidolgozásában, ezenkívül a digitális innovációs és növekedési kezdeményezés partnerországokra való kiterjesztése révén támogatni fogja a kiemelkedően innovatív digitális **induló vállalkozások** növekedését a keleti partnerség térségében. Az EU főként a digitális induló vállalkozások és kkv-k számára nyújt majd segítséget a finanszírozási eszközökhöz való hozzáférésük javításához, az uniós piacokra való eredményesebb bejutásukhoz, valamint az uniós innovációs ökoszisztémákkal való kapcsolatok megerősítéséhez. A kiemelt Kopernikusz és Galileo program űrtechnológián alapuló adatai és szolgáltatásai már most is

¹³ https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/communication-shaping-europes-digital-future-feb2020_en_4.pdf

ingyenesen és korlátozások nélkül hozzáférhetők. Az EU összefog a keleti partnerség országaival annak érdekében, hogy hozzájáruljon a fellendülésükhöz, és ezáltal lehetővé tegye innovatív induló vállalkozások és kkv-k létrehozását, ezenkívül megkönnyítse a határokon átnyúló üzleti együttműködést.

Az EU továbbra is támogatni fogja a partnerországokat a **digitális készséghiány** kezelésében, különös tekintettel a nemek közötti egyenlőségre és a társadalmi befogadásra.

4.4.4 Kiberreziliencia

Az EU továbbra is támogatást és segítséget nyújt a partnerországok **kiberrezilienciájához**. Az EU – az uniós jogszabályok és bevált módszerek alapján – továbbra is támogatni fogja a szilárd jogi, szakpolitikai és operatív kiberbiztonsági keretek kialakítását a partnerországokban, ideértve az uniós **kiberbiztonsági tanúsítási** keretrendszert is.

4.5 Együtt a reziliens, igazságos és befogadó társadalmakért

Átlátható, polgárközpontú és elszámoltatható közigazgatás, valamint szabad és tisztességes választások nélkül nem képzelhető el a demokrácia. Ezek – az aktív civil társadalom, a szabad, plurális és független média, valamint a polgárok jogainak védelme mellett – kulcsfontosságú elemek a reziliens, igazságos, befogadó és demokratikus társadalmak működéséhez.

A partnerországokkal ezeken a területeken folytatott együttműködés kulcsfontosságú prioritás lesz az EU számára. A tényeken alapuló információkhoz való hozzáférés támogatja a demokratikus rendszereket, és képessé teszi az embereket arra, hogy megalapozott döntéseket hozzanak. Mivel a migrációs kihívások kezelése szintén közös prioritás, az EU továbbra is együtt fog működni a partnerországokkal annak érdekében, hogy biztonságos és jól irányított környezetben biztosítsa a mobilitást és az emberek közötti kapcsolatokat, valamint támogassa a kiszolgáltatott helyzetben lévő migránsokat és menekülteket.

4.5.1 Közigazgatási reform és polgári szerepvállalás

A közigazgatási reformhoz elengedhetetlen a partnerországok folyamatos politikai akarata annak biztosítása érdekében, hogy a hatóságok **bevonják a polgárokat a döntéshozatalba**. Az EU támogatni fogja az inkluzív és tényeken alapuló szakpolitika-fejlesztést, valamint a hatékony és eredményes államháztartási gazdálkodást azzal a céllal, hogy javítsa az embereknek és a vállalkozásoknak nyújtott szolgáltatásokat. A partnerországoknak **professzionálisabbá kell tenniük** a közszolgáltatásokat, és minden kormányzati szinten fokozniuk kell az elszámoltathatóságot. A közigazgatási reform – beleértve az átláthatósággal kapcsolatos kérdéseket is – szintén a gazdasági növekedés egyik fő hajtóereje, és csökkentheti a korrupciós kockázatokat, például a digitális kormányzati megoldások révén. Ezen túlmenően az EU és a partnerországok fontolóra veszik a **társaktól való tanulás** intenzívebbét, többek között a keleti partnerség közigazgatási iskolája révén. A reformok végrehajtásának nyomán követése továbbra is kulcsfontosságú, és ebben a civil társadalomnak erőteljesebb szerepet kell játszania.

4.5.2 A civil társadalom és a fiatalok részvétele

Az eddigi innovatív fellépésekre és szerepvállalásra építve az EU továbbra is támogatni fogja a **civil társadalmi szervezetek** – különösen a helyi szintű szervezetek – arra irányuló kapacitását, hogy érdemben részt vegyenek a szakpolitikai döntéshozatali folyamatokban és a szakpolitikai párbeszédben, valamint hogy előmozdítsák a reformokat és a nyilvános elszámoltathatóságot. További stratégiai partnerségeket fog kialakítani a kulcsfontosságú szervezetekkel az együttműködés megerősítése érdekében, támogatni fogja a civil társadalmi aktivisták vezetői készségeinek fejlesztését, és együtt fog működni a szociális partnerekkel

(szakszervezetekkel és munkáltatói érdekképviseleti szervezetekkel). A szociális innováció és a szociális vállalkozások szintén támogatásban részesülnek. Rendkívül fontos lesz a partnerországokkal való együttműködés a civil társadalom számára kedvező környezet kialakítása érdekében. A keleti partnerség civil társadalmi fóruma továbbra is elsődleges partner lesz a civil társadalom politikai párbeszédben betöltött szerepének előmozdításában.

Az EU emellett egyre nagyobb figyelmet fog fordítani a **fiatalok részvételére és vezető szerepére**. Az **Erasmus+** és az **Európai Szolidaritási Testület** programjai az inkluzív és tényeken alapuló ifjúságpolitika kialakításához való hozzájárulás, a készségek fejlesztése, valamint az önkéntesség és az együttműködési projektek támogatása révén erősítik a fiatal generációt. Meg kell erősíteni a **„Szomszédságpolitikai Civil Társadalmi Ösztöndíj” programot** és az **Európai Ifjúsági Nagykövetek** kezdeményezést annak érdekében, hogy az EU jobban hozzá tudjon járulni a fiatalok kulcskompetenciáinak és készségeinek fejlesztéséhez, többek között a nemek közötti egyenlőtlenségek kezelése szükségességének tudatosításával, valamint a demokratikus életben való aktív részvételükkel és a polgári szerepvállalás ösztönzésével kapcsolatban. A **keleti partnerség ifjúsági fóruma** még nagyobb szerepet fog játszani, és jobban integrálódni fog az EU-n belül zajló ifjúsági strukturált párbeszéd mintájára létrehozott strukturált ifjúságpolitikai párbeszédbe a keleti partnerség ifjúsági tanácsainak hálózatán belül.

4.5.3 *Független média és tényeken alapuló információ*

Egy jól működő **médiakörnyezetben** a független újságírók, a civil társadalom és az egyének biztosíthatják a fékek és ellensúlyok rendszerét, és elszámoltathatják a kormányokat. A pontos és tényeken alapuló információkhoz való hozzáférés biztosítása lehetővé teszi az emberek számára, hogy megalapozott döntéseket hozzanak és aktívan részt vegyenek a demokratikus folyamatban. Az EU támogatni fogja azokat a független médiaorgánumokat, amelyek kiváló minőségű és változatos tartalmakat állítanak elő. A **dezinformációval szembeni cselekvési terv**¹⁴ 2018. decemberi elfogadásával az EU szilárd keretet hozott létre **az EU-n belüli és kívüli dezinformációs fenyegetésekkel szembeni fellépéshez**. Előretételezve, valamennyi érintett szereplőnek – köztük az uniós intézményeknek, a tagállamoknak, a partnerországoknak, az iparnak és a civil társadalomnak – továbbra is szerepet kell vállalnia a független tényellenőrző szolgálatok megerősítésében és a médiaműveltség előmozdításában. A dezinformáció kezelése érdekében a civil társadalommal folytatott együttműködés megerősítése is lényeges lesz.

4.5.4 *Az emberi jogok védelme*

Az EU továbbra is támogatni fogja a partnerországokat az emberi jogok előmozdításában. Többek között biztosítani fogja, hogy mindenki teljes mértékben élvezhesse a polgári és politikai, valamint a gazdasági, szociális és kulturális jogokat. Az EU fokozni fogja a nem, faji vagy etnikai származáson, valláson vagy meggyőződésen, fogyatékoságon, koron vagy szexuális irányultságon alapuló megkülönböztetés valamennyi formája elleni küzdelmet. Az EU támogatni fogja a partnerországokat a **fogyatékosággal élő személyek jogairól szóló ENSZ-egyezmény** végrehajtásában, valamint a hozzáférhető termékek és szolgáltatások kifejlesztésében. Az EU emellett továbbra is támogatni fogja a partnerországokat **a kisebbségekhez tartozó személyek és a konfliktus sújtotta lakosság által már gyakorolt jogok tiszteletben tartásának biztosításában, valamint a nemek közötti egyenlőség előmozdításában.**

A magánélethez és az **adatvédelemhez** való alapvető jogok magas szintű védelmének biztosítása érdekében az EU továbbra is együttműködik a keleti partnerországokkal az uniós

¹⁴ https://eeas.europa.eu/sites/eeas/files/action_plan_against_disinformation.pdf

és nemzetközi adatvédelmi normákhoz való további közelítés előmozdítása érdekében, a kereskedelmi kapcsolatok és a bűnüldözési együttműködés megkönnyítése érdekében.

4.5.5 Mobilitás

A mobilitás és az emberek közötti kapcsolatok biztonságos és jól irányított környezetben való biztosítása érdekében elengedhetetlen a **vízumkönnyítésről és a visszafogadásról** szóló meglévő megállapodások sikeres végrehajtása, valamint a vonatkozó vízumliberalizációs kritériumok folyamatos teljesítése. Az EU mérlegelni fogja annak lehetőségét, hogy új vízumliberalizációs párbeszédet kezdjenek azokkal az országokkal, amelyek állampolgárainak vízumra van szükségük ahhoz, hogy az EU-ba utazzanak, feltéve, hogy jól irányított és biztonságos mobilitási feltételek állnak rendelkezésre, többek között a vízumkönnyítési és visszafogadási megállapodások kielégítő végrehajtása révén. Ennek kiegészítéseként a kiegyensúlyozott és kölcsönösen előnyös **mobilitási partnerségek** biztosítani fogják a fenntartható szerepvállalást. Az EU mérlegelni fogja a partnerországok közötti, valamint a keleti partnerség és az uniós országok közötti **munkaerő-migrációs** kezdeményezéseket is, amelyek célja partnerségek létrehozása a legális migráció és mobilitás előmozdítása érdekében, valamint az együttműködés, illetve a készségek és kompetenciák kölcsönös gyarapításának fokozása. Ennek során ugyanakkor figyelembe veszi a képzett munkaerő elvándorlásának a partnerországok humántőkéjére gyakorolt hatását. A személyek és az áruk határokon átnyúló mozgásának elősegítése érdekében sor kerül az **integrált határigazgatás** terén folytatott technikai és igazgatási együttműködés megerősítésére.

5. STRATÉGIAI KOMMUNIKÁCIÓ, KORMÁNYZÁS ÉS VÉGREHAJTÁS

5.1 Stratégiai kommunikáció

A **stratégiai kommunikáció** rendkívül fontos a reziliencia kiépítéséhez, és a polgárok szolgálatában álló politikai döntéshozók alapvető feladata. A keleti partnerség országaiban a kommunikáció erősebb és stratégiaibb megközelítésére irányuló felhívás nagy politikai figyelmet kapott az elmúlt években, többek között az uniós értékekkel szembeni növekvő dezinformáció nyomán. Az Európai Bizottság szolgálatai és az Európai Külügyi Szolgálat közös munkájának célja ezért az EU kommunikációjának erősítése a partnerországokban világos, történetalapú, testreszabott üzenetek segítségével, valamint az **uniós politikák és fellépések pozitív hatásának** tudatosításával a régióban élő emberekben, közvetítve feléjük az „Együtt erősebbek vagyunk” általános üzenetet. Az EU emellett jelentős lépéseket tett láthatóságának javítása érdekében azáltal, hogy a márkaépítés szétaprózódásának elkerülése érdekében elmozdult a projektalapú kommunikációtól a nemzeti és **tematikussabb, kampányalapú kommunikáció** felé. Az uniós fellépések nevében következetesen megtalálható az „EU4” előtag (pl. EU4Energy, EU4Business, EU4Digital és EU4Georgia). A márkafejlesztés rugalmas módon lehetővé tette az országspecifikus pozicionálást is (pl. Együtt előre Ukrajnában). A hangsúly a **kulcsfontosságú multiplikátorok**, például a fiatalok tájékoztatásán van, amely a partnerországokban hozzájárul az uniós értékek és fellépések népszerűsítéséhez. Az Európai Ifjúsági Nagykövetség kezdeményezés keretében például 740 fiatal közvetít pozitív üzeneteket az EU-ról a helyi közösségekben. Ez a megerősített és összehangolt megközelítés az EU jobb megértéséhez és **hitelességének javulásához** vezetett a keleti partnerség polgárai körében¹⁵.

¹⁵ „Az EU keleti szomszédai” elnevezésű bizottsági projekt keretében végzett éves közvélemény-kutatások azt mutatják, hogy a partnerországok polgárai folyamatosan egyre pozitívabban ítélik meg az EU-t: 2019-ben a polgárok 52 %-ának pozitív véleménye volt az EU-ról, ami 2016-hoz képest 7 százalékpontos növekedés. A lakosság 67 %-a (ez 4 %-kal magasabb érték) véli úgy, hogy az országuk és az EU közötti kapcsolatok pozitívak, és a polgárok 58 %-a számára továbbra is az EU a legmegbízhatóbb külföldi intézmény.

A keleti partnerség jövőjéről folytatott strukturált konzultáció megmutatta, hogy az érdekelt felek és a polgárok **széles körben egyetértenek** abban, hogy folytatni kell a munkát (és el is várják azt), és **meg kell erősíteni azokat a sikeres kezdeményezéseket**, amelyek célja, hogy **az uniós értékekkel szembeni dezinformáció mértékének növekedése** miatt az uniós kommunikációt stratégiaibbá és hatásosabbá tegyék.

Az Európai Unióról és a partnerországokkal fenntartott kapcsolatairól szóló, az **uniós tagállamok és a partnerországok** polgárait megszólító kommunikáció **felelősségvállalást** és **közös felelősséget** tesz szükségessé. Ebben az összefüggésben az uniós országoknak, a partnerországok kormányainak, a helyi önkormányzatoknak, az uniós finanszírozású projektek végrehajtó partnereinek és az uniós intézményeknek (ideértve az Unió küldöttségeit is) **együtt kell működniük** annak érdekében, hogy közös szakpolitikai prioritások alapján kommunikálják az együttműködés előnyeit, és általánosan népszerűsítsék az EU-t a régióban. Ennek a közleménynek egy **közös európai narratíva** keretében kell megvalósulnia, amelynek alapját a **közös értékek** képezik, valamint azok az előnyök, amelyekkel az együttműködés jár az emberek életére nézve.

Az uniós értékek, politikai prioritások és fellépések jobb megértése érdekében **helyi szinten** és nemzeti, illetve kisebbségi nyelveken, valamint oroszul kell megszólítani az embereket. A tájékoztatás a **legfontosabb multiplikátorokra és véleményformálóakra összpontosít** (többek között a helyi hatóságokra, vallási vezetőkre és tanárookra, szakmai látogatások, helyi vitafórumok és képzések révén), hogy az EU üzenete eljusson a régiókban élőkhez.

A **fiatalok** tájékoztatása is egyre nagyobb hangsúlyt kap, például az Európai Unióval kapcsolatos oktatásnak és tanulásnak az oktatás különböző szintjein való előmozdítása révén. Támogatni fogják az EU-val kapcsolatos információknak az iskolai tantervekbe való beépítését.

5.2 Kormányzás és végrehajtás

A keleti partnerségnek a 2017. évi csúcstalálkozón elfogadott, **felülvizsgált többoldalú struktúrája** hasznos keretet biztosít a rendszeres találkozók és eszmeeserék révén megvalósuló tudásmegosztáshoz és együttműködéshez. Amint azt a konzultációban érdekelt felek többsége is megerősítette, a **jelenlegi keret megfelelő, és azt folytatni kell** a szükséges kiigazításokkal annak érdekében, hogy összhangba kerüljön az ebben a közös közleményben felvázolt, 2020 utáni fő szakpolitikai célkitűzésekkel. **A hangsúly a meglévő struktúrák hatékonyabbá tételén lesz.** A keleti partnerség keretében működő platformok és panelek egyik első feladata az lesz, hogy **az ebben a közös közleményben meghatározott prioritások alapján meghatározzák a jövőbeli eredményeket.**

A közös közleményben felvázolt prioritások, valamint az EU és a partnerországok közötti, közös prioritásokat (pl. partnerségi prioritásokat és társulási menetrendeket) meghatározó közös dokumentumok szintén alátámasztják majd a **2021–2027-es időszakra szóló uniós támogatás jövőbeli programozását.** A megújított szakpolitika keretében az EU és a partnerországok továbbra is dolgozni fognak a közös célokon és fellépéseken, a partnerországok pedig szükség esetén támogatást kapnak a kapacitásépítéshez és a tudásmegosztáshoz a konkrét célkitűzésekkel és szakpolitikákkal kapcsolatban. A helyszínen regionális szintű programokat hajtanak végre a nemzetközi pénzügyi szervezetek pénzügyi és logisztikai támogatásával. Biztosítani kell az összes uniós beavatkozás közötti koherenciát és kiegészítő jelleget, valamint a szakpolitika és a programozás közötti egyértelmű kapcsolatot, ideértve a jövőbeli Interreg NEXT programot és más területi együttműködési programokat is.

A **civil társadalmi szervezetek** fontos szerepet játszanak az EU-val kapcsolatos pozitív üzenetek fővárosokon kívüli terjesztésében, valamint a tartós eredmények és jobb szolgáltatások biztosításában a helyiek számára. A partnerországok civil társadalmával kapcsolatos új megközelítésének részeként az EU partnerségi keretmegállapodásokat kötött a

kulcsfontosságú civil társadalmi szervezetekkel a támogatás jobb elosztása és a hatás növelése érdekében. Ha e kulcsfontosságú partnerek egyre több támogatást tudnak továbbítani többek között a helyi nyelveken működő kisebb helyi szervezetek számára, az hozzájárul a keleti országokban élők hatékonyabb megszólításához.

Az EU szisztematikusabban fog együttműködni a **keleti partnerséggel foglalkozó agytrösztökkel**; ez támogatni fogja ezen országok oktatási és figyelemfelkeltési kezdeményezéseit, és biztosítja, hogy az emberek tájékozottabbak legyenek, és így nagyobb valószínűséggel támogassák a fejlesztési reformokat.

Az EU tovább kívánja erősíteni a **nemzetközi pénzügyi szervezetekkel fennálló partnerségét** azáltal, hogy jobban kihasználja az EFFA-garanciák által kínált lehetőségeket a partnerországok rezilienciájának megerősítésére és a magánszektor fellendítésére, miközben tiszteletben tartja a társulási megállapodásokból és más kétoldalú megállapodásokból eredő kötelezettségvállalásokat.

Az ambiciózus reformprogram hatékonyabb támogatása érdekében az **EU erősíteni fogja az uniós országok közötti közös felelősségvisselést és partnerséget**. Ily módon a partnerországok profitálhatnak az EU szakértelméből és tapasztalataiból.

6. KÖVETKEZTETÉSEK ÉS A KÖVETKEZŐ LÉPÉSEK

A közelmúltbeli strukturált konzultáció egyértelműen megmutatta, hogy a keleti partnerség további sikere a közös **felelősségvisselés** megszilárdításától, az **ambiciózus** reformprogram megerősítésétől és a **közös kihívások leküzdésétől** függ. Az uniós tagállamok, a partnerországok és a civil társadalom közös felelőssége, hogy szilárd és releváns partnerséget alkossanak, amely a társadalom egészének javát szolgálja. Az új megközelítés melletti közös elkötelezettség valamennyi partnerország lakosságának előnyös, és hozzájárul **Európa globális szerepének erősítéséhez**.

Ez a közös közlemény elsődleges célkitűzésként a **reziliencia** megerősítését javasolja, az EU-nak, a tagállamoknak és a partnerországoknak pedig együtt kell működniük a keleti partnerség következő, 2020 utáni időszakra vonatkozó hosszú távú szakpolitikai célkitűzéseinek megvalósítása érdekében:

- együtt a reziliens, fenntartható és integrált gazdaságokért;
- együtt az elszámoltatható intézményekért, a jogállamiságért és a biztonságért;
- együtt a környezet- és éghajlatváltozás hatásaival szembeni rezilienciáért;
- együtt a reziliens digitális transzformációért;
- együtt a reziliens, igazságos és befogadó társadalmakért.

Felkérjük az Európai Tanácsot, az Európai Parlamentet és a Tanácsot, hogy hagyják jóvá ezt a közös közleményt, amelyet előterjesztünk az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának is. A közlemény a partnerországokkal is megvitatásra kerül a keleti partnerség 2020. júniusi csúcstalálkozója előtt.

A **keleti partnerség csúcstalálkozója** során a jelenlegi menetrendre építve új, kézzelfogható célkitűzéseket dolgoznak ki azzal a céllal, hogy az e dokumentumban körvonalazott ajánlásokat átültessék a gyakorlatba. A 2020 utáni időszakra vonatkozó jövőbeli célkitűzések kialakítása ezért 2020 második felének kulcsfontosságú feladata lesz.